

ภาคผนวก ข
การวิจัยระยะที่ 2

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน
เมืองเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว (สปป.ลาว)
วันที่ 10 พฤษภาคม 2009

ประเด็น	แนวทางการปฏิบัติ	จำนวน ผู้เข้าร่วม กิจกรรม
ด้านสาธารณสุข 1. โครงการบ้าน ตัวอย่าง สาธารณสุข	1. จัดทำแผนการดำเนินกิจกรรม แผนงาน แผน งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ต่างๆ ร่วมกับภาค ส่วนเกี่ยวข้องของรัฐ 2. เก็บข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวและบ้าน 3. จัดกองประชุมร่วมกับชาวบ้าน เปิดขบวนการสร้าง บ้านตัวอย่างสาธารณสุข เผยแพร่รายละเอียดมาตรฐาน เงื่อนไขและแผนการดำเนินกิจกรรม 4. จัดตั้งทีมงานลงติดตาม สนับสนุน ประจำเดือน 5. จัดทีมประเมินผลทุกๆ 3 เดือน 6. จัดกองประชุมประกาศบ้านตัวอย่างสาธารณสุข (บ้านที่สำเร็จตามเงื่อนไข)	ภาครัฐจัดร่วม โครงการ ทั้งหมด 81 ครัวเรือน 113 ครอบครัว แต่ ผู้วิจัยได้ คัดเลือกกลุ่ม ตัวอย่างเพียง 25 ครัวเรือน ให้การติดตาม อย่างใกล้ชิด
ด้านเศรษฐกิจ 2. การเลี้ยงไก่	1. จัดตั้งกลุ่ม 2. จัดฝึกอบรมด้านวิธีการเลี้ยงให้กลุ่ม 3. ให้ชาวบ้านสร้างคอกไก่ 4. ให้ชาวบ้านหาซื้อไก่เข้ามาเลี้ยง 5. ซื่อยามาสารรองไว้และฉีดยาป้องกันโรค 6. ให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชอาหารสัตว์ 7. ติดตามการเลี้ยงแต่ละเดือน 8. ติดต่อการขายไก่ออก 9. จัดเตรียมการย้ายทุนให้แก่ผู้อื่นเลี้ยงต่อไป	ร่วมโครงการ 25 ครัวเรือน แต่คัดเลือก ตัวแทน 4 ครัวเรือน เพื่อ รับผิดชอบใน การประสาน งานกลุ่ม

ประเด็น	แนวทางการปฏิบัติ	จำนวน ผู้เข้าร่วม กิจกรรม
3. การเลี้ยงหมู	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งกลุ่ม 2. จัดฝึกอบรมด้านวิธีการเลี้ยงให้กลุ่ม 3. ให้ชาวบ้านสร้างคอกหมู 4. ให้ชาวบ้านหาซื้อหมูเข้ามาเลี้ยง 5. ซึ่ยามาสำรองไว้และนินคยาป้องกันโรค 6. ให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชอาหารสัตว์เลี้ยงหมู 7. ติดตามการเลี้ยงแต่ละเดือน 8. ติดต่อการขายหมูออก 9. จัดเตรียมการย้ายทุนให้แก่ผู้อื่นเลี้ยงต่อไป 	<p>ร่วมโครงการ 25 ครอบครัว แต่คัดเลือก ตัวแทน 5 ครอบครัว เพื่อ รับผิดชอบใน การประสาน งานกลุ่ม</p>
4. การเพาะเห็ด	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งกลุ่ม 2. จัดฝึกอบรมด้านวิธีการเพาะให้กลุ่ม 3. ให้ชาวบ้านสร้างโรงเพาะเห็ด 4. ให้ชาวบ้านหาซื้อเชื้อเห็ดเข้ามาเพาะ 5. ให้สมาชิกกลุ่มผลิตก้อนเชื้อเห็ด 6. ติดตามการเพาะเห็ดแต่ละเดือน 7. ติดต่อการขายเห็ด 8. จัดเตรียมการย้ายทุนให้แก่ผู้อื่นเพาะเห็ดต่อไป 	<p>ร่วมโครงการ 25 ครอบครัว แต่คัดเลือก ตัวแทน 4 ครอบครัว เพื่อ รับผิดชอบใน การประสาน งานกลุ่ม</p>
5. การเลี้ยงปลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งกลุ่ม 2. จัดฝึกอบรมด้านวิธีการเพาะพันธุ์ปลาให้กลุ่ม 3. ให้ชาวบ้านขุดบ่อเลี้ยงปลา 4. ให้ชาวบ้านหาซื้อพันธุ์ปลาเข้ามาเลี้ยง 5. ให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชผักอาหารปลา 6. ติดตามการเลี้ยงปลาในแต่ละเดือน 7. ติดต่อการขายปลา 8. จัดเตรียมการย้ายทุนให้แก่ผู้อื่นเลี้ยงปลาต่อไป 	<p>ร่วมโครงการ 25 ครอบครัว แต่คัดเลือก ตัวแทน 4 ครอบครัว เพื่อ รับผิดชอบใน การประสาน งานกลุ่ม</p>

ประเด็น	แนวทางการปฏิบัติ	จำนวน ผู้เข้าร่วม กิจกรรม
6. การเลี้ยงกบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งกลุ่ม 2. จัดฝึกอบรมด้านวิธีการเลี้ยงให้กลุ่ม 3. ให้ชาวบ้านชูดบ่อเลี้ยงกบ 4. ให้ชาวบ้านหาซื้อลูกกบเข้ามาเลี้ยง 5. ให้สมาชิกกลุ่มปลูกพืชอาหารสัตว์เลี้ยงกบ 6. ติดตามการเลี้ยงแต่ละเดือน 7. ติดต่อการขายกบ 9. จัดเตรียมการย้ายทุนให้แก่ผู้อื่นเลี้ยงต่อไป 	<p>ร่วมโครงการ 25 ครอบครัว แต่คัดเลือก ตัวแทน 4 ครอบครัว เพื่อ รับผิดชอบใน การประสาน งานกลุ่ม</p>
7. การปลูกพืช ผักสวนครัว	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดตั้งกลุ่ม 2. จัดฝึกอบรมด้านวิธีการเพาะพันธุ์ผักให้กลุ่ม 3. ให้ชาวบ้านเตรียมพื้นที่ปลูก 4. ให้ชาวบ้านหาซื้อเมล็ดพันธุ์มาปลูก 5. ให้สมาชิกกลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ 6. ติดตามการปลูกพืชผักสวนครัวแต่ละเดือน 7. ติดต่อการขายพืชผักสวนครัว 8. จัดเตรียมการย้ายทุนให้แก่ผู้อื่นปลูกต่อไป 	<p>ร่วมโครงการ 25 ครอบครัว คัดเลือก 4 ครอบครัว เป็น ตัวแทน รับผิดชอบ ประสานงาน กลุ่ม</p>

รูปภาพการสนทนากลุ่มในการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชน
โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์
แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว (สปป.ลาว)

การสนทนากลุ่มการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้าน
น้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
(สปป.ลาว)

**โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชน
โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์
แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)**

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ
บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
(สปป.ลาว)

1. หลักการและเหตุผล

จากการสำรวจข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) รวมทั้งได้จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการวิจัย จำนวน 25 ครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ภาคส่วนเกี่ยวข้องของรัฐ นักวิชาการ นักพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชน สมาชิกในชุมชน พนักงานบริษัท บุคคลันถ่านหินเวียงจันทน์ จำกัด และผู้วิจัย เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อที่เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง โดยการใช้การขับเคลื่อนชุมชนทางด้านสาธารณสุขและเศรษฐกิจของชุมชนเป็นปัจจัยหลัก ซึ่งมีองค์ประกอบแนวคิดแห่งความสมดุล ความสามารถ และการสร้างเครือข่ายเป็นปัจจัยสนับสนุนขับเคลื่อนรูปแบบการพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อให้เกิดการพัฒนาชุมชน โดยชุมชนอย่างยั่งยืน

สาเหตุที่จัดให้ดำเนินการตามขบวนการเชิงวิชาการ เนื่องจากในระยะแรกผู้วิจัยร่วมกับพนักงานบริษัท บุคคลันถ่านหินเวียงจันทน์ จำกัด ผู้ที่รับผิดชอบในการลงพื้นที่เพื่อการพัฒนาชุมชน โดยกำหนดกิจกรรมและจัดซื้อ จัดหาอุปกรณ์ต่างๆ นำไปมอบให้กับผู้ใหญ่บ้าน (นายบ้าน) เพื่อคัดเลือกครอบครัวที่สมควรได้รับ ปรากฏว่าทุกครอบครัวต้องการความช่วยเหลือ เพราะถือว่าได้รับโดยไม่มีเงื่อนไข (เท่ากับเป็นการรับบริจาค) เช่น การเลี้ยงกบ เมื่อได้พันธุ์กบ อุปกรณ์ในการทำบ่อกบ และอาหารกบ เลี้ยงโตแล้วจะนำไปบริโภคในครัวเรือน ไม่มีการขายพันธุ์ไว้เลี้ยงต่อไป ถึงเวลาที่ต้องจัดซื้อจัดหาพันธุ์กบไปให้ใหม่ เกิดปัญหาความไม่พอใจสำหรับครอบครัวที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการใหม่ โดยขอความร่วมมือกับภาครัฐ ได้แก่เมืองเวียงจันทน์ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากท่านเจ้าเมืองด้วยดี มีการเชิญ

ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งเมือง และบ้าน มาร่วมวางแผน กำหนดกิจกรรม เน้นเรื่องสุขภาพ และเรื่องเศรษฐกิจ นำวิธีการ ขบวนการ ไปประชุมร่วมกับชาวบ้าน โดยการมีส่วนร่วม และที่สำคัญได้ขอสนับสนุนกับภาคเอกชน ได้แก่ บริษัท ชุคคันทันฮินเวียงภูคา จำกัด เป็นผู้สนับสนุนเงินทุนสมทบกับภาครัฐในการร่วมพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานงานระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนประสานงานเครือข่ายกับหน่วยงานที่ประเทศไทย เพื่อเป็นที่ปรึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาดูงานให้กับ สปป.ลาว ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านคอนมัน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม, ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดเชียงราย, สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

นอกจากการวางแผนพัฒนาชุมชนบ้านน้ำเงิน ซึ่งเป็นชนเผ่าลื้อ เพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนาชุมชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดในงานวิจัย เพื่อให้ได้ประโยชน์กับหมู่บ้านรอบข้าง ภาครัฐ และ ภาคเอกชนที่ให้การสนับสนุน ยินดีให้นำรูปแบบดังกล่าว ไปทดลองใช้ที่บ้านไผ่ลวด และบ้านสะโกน เป็นชนเผ่าขะมุ ซึ่งอยู่ในเขตสัมปทานชุกคันทันฮินเวียงไปพร้อมๆ กัน เพื่อจะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิผล และความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน รวมทั้งการนำแนวทางการพัฒนาชุมชนของชนเผ่าลื้อไปใช้ในการดำเนินชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน มีการนำรูปแบบการพัฒนาชุมชนของบ้านน้ำเงิน และทุกกิจกรรมขยายไปทดลองในหมู่บ้านใกล้เคียงซึ่งอยู่ในเขตสัมปทานชุกคันทันของบริษัท ชุคคันทันฮินเวียงภูคา จำกัด ได้แก่ บ้านสะโกน และบ้านไผ่ลวด จึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อนำไปพัฒนาชุมชนของชนเผ่าลื้อได้อย่างเหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจแนวทางการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อสู่การปฏิบัติ

2.2 เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึก ปรับทัศนคติ เกิดการพัฒนาตนเอง เกิดการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ เกิดรายได้ และสร้างเครือข่ายการพัฒนาสู่การพึ่งตนเองได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

2.3 เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้วิถีการดำรงชีวิตตาม โครงการบ้านตัวอย่างสาธารณสุข, โครงการกสิกรรมและเลี้ยงสัตว์ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3. เป้าหมาย

กลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการวิจัย จำนวน 25 ครอบครั้ว

4. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

4.1 เสนอโครงการ

4.2 ประสานงานห้องการสาธารณสุขเมืองและห้องการกสิกรรมและป่าไม้เมือง

4.3 กำหนดหลักสูตร และประสานวิทยากร

4.4 ดำเนินงานโครงการตามหลักสูตร

4.4.1 การบรรยาย

4.4.2 การสะท้อนบทเรียนจากชุมชน

4.4.3 การประชุมแบบมีส่วนร่วม “การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างอนาคต”

4.4.4 การสรุปประเด็น “แผนที่ความคิด (Mind Map)”

4.4.5 การสังเกต “การสังเกตแบบมีส่วนร่วม”

4.5 สรุปและประเมินผล

5. วันเวลาและสถานที่ดำเนินการ

5.1 ดำเนินการในวันที่ 18 พฤษภาคม 2009 เวลา 09.00-16.00 น.

5.2 หอประชุมบริษัท ชุดคั่นถ่านหินเวียงภูคา จำกัด บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงภูคา
แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว (สปป.ลาว)

6. งบประมาณ

บริษัท ชุดคั่นถ่านหินเวียงภูคา จำกัด จำนวน 200,000 บาท

7. ผู้รับผิดชอบโครงการ

7.1 ภาควิชาเกี่ยวข้องกับของรัฐ ได้แก่ เมืองเวียงภูคา และ คณะบ้าน

7.2 บริษัท ชุดคั่นถ่านหินเวียงภูคา จำกัด

7.3 ผู้วิจัยและทีมงานวิจัย

8. ตัวชี้วัดกิจกรรม

- 8.1 คริวเรือนเข้าร่วมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
- 8.2 ประชาชนบ้านน้ำเงินได้ทราบและเข้าใจแนวทางในการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 8.3 ประชาชนบ้านน้ำเงินได้นำแนวทางการพัฒนาชุมชนไปใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 ประชาชนบ้านน้ำเงินทราบแนวทางการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้
- 9.2 ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวิถีการดำรงชีวิตตามโครงการบ้านตัวอย่าง สาธารณสุขให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น
- 9.3 ประชาชนมีการพัฒนาตนเองโดยการปรับทัศนะ ปรับความคิด รู้รักสามัคคี เกิดการเสียดสละเพื่อชุมชน เกิดการรวมกลุ่ม เกิดการพัฒนาอาชีพ ส่งผลให้เกิดรายได้ นำไปสู่การสร้างเครือข่ายการพัฒนาผู้ทรงพึ่งตนเอง

10. ผู้นำเสนอโครงการ

สุวิดา ตัญหาประศาสน์
 (นางสาวสุวิดา ตัญหาประศาสน์)
 ผู้จัดการบริษัท ชุดคั่นถ่านหินเวียงภูคา จำกัด

11. ผู้อนุมัติโครงการ

นพพร ประโยชน์เจริญผล
 (นายนพพร ประโยชน์เจริญผล)
 ผู้อำนวยการบริษัท ชุดคั่นถ่านหินเวียงภูคา จำกัด

ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้าน
น้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

วันที่ 18 พฤษภาคม 2009

ณ หอประชุมประจำชุมชนของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

- 08.00 – 08.30 น. ลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรม
- 08.30 – 09.00 น. ปฐมนิเทศโครงการ
โดย ผู้วิจัย นางสาวสุวิดา ตันตพระศาสน์
ผู้จัดการบริษัท ขุดค้นถ้ำหินเวียงจันทน์ จำกัด
- 09.30 – 10.30 น. พิธีการเปิดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ และการบรรยายเรื่อง
การพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ
โดย นายนพพร ประโยชน์เจริญผล
ผู้อำนวยการบริษัท ขุดค้นถ้ำหินเวียงจันทน์ จำกัด
- 10.30 – 11.30 น. บรรดามาตรฐานเงื่อนไขของบ้านตัวอย่างด้านสาธารณสุข
โดย นพ.เตียงสะหมอน พอนประเลิด หัวหน้าห้องการสาธารณสุข
- 11.30 – 12.30 น. การกำจัดขยะและรักษาสิ่งแวดล้อม
โดย นายอุ๋นปิง บุนพะจัน
หัวหน้าห้องการทรัพยากรน้ำ และสิ่งแวดล้อมเมือง
- 13.00 – 14.00 น. การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงหมู การเพาะเห็ด การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ
และการปลูกพืชผักสวนครัว
โดย นายสีพัน สีหาลาด หัวหน้าห้องการกิจกรรมและป่าไม้เมือง
- 14.00 – 15.00 น. การรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายการพัฒนาชุมชน โดย
นายนุบัน หัวหน้างานพัฒนาชุมชน บ.ขุดค้นถ้ำหินเวียงจันทน์ จำกัด
- 15.00 – 16.30 น. สรุปผลการเรียนรู้และการนำแนวทางการพัฒนาชุมชนไปสู่การ
ปฏิบัติ รวมทั้งการประเมินผลการพัฒนา โดยผู้วิจัย
นางสาวสุวิดา ตันตพระศาสน์
- หมายเหตุ : เวลา 12.30 น. พักรับประทานอาหารเที่ยงร่วมกัน

4. รูปภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการในการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชน
โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์
แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว (สปป.ลาว)

การประชุมเชิงปฏิบัติการในการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชน
โดยการมีส่วนร่วมของชนเผ่าลื้อ บ้านน้ำเงิน เมืองเวียงจันทน์ แขวงหลวงน้ำทา
สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว (สปป.ลาว)

การประชุมเชิงปฏิบัติการในการสร้างรูปแบบการพัฒนาชุมชน
กิจกรรมการสร้างความสามัคคี-ความร่วมมือในชุมชน

พิธีเซ็นสัญญาร่วมมือการพัฒนาชุมชน 3 ฝ่าย โดยท่านเจ้าเมืองเวียงจันทน์
ร่วมกับผู้แทนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และ ผู้แทนบริษัท ขุดคั้นถ่านหินเวียงจันทน์ จำกัด

